

Ivana Havranová

Bosorka

MARENČIN PT

Ivana Havranová

**BOSORKA
ANA**

MARENČIN PT

© Ivana Havranová, 2015
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2015
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Cover © Marenčin Media, 2015
Design © Marta Blehová, 2015
Jazyková úprava Sylvia Sachs
510. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-569-8

PRVÁ KAPITOLA

Sedela na nízkej drevenej lavici, spod širokých sukni a spodníc lavicu nebolo vidno. Krčila sa, chudera, ukrytá pod vypučeným zadkom Any. Nohy rozkročené do nekonečna, čierna fertucha sa medzi nimi váľala v prachu nepozametaného dvora. Ešte viac než jemný vietor rozvírili prach a smeti sliepky výlučne čierneho ope- renia. Chvíľu leňošili s očami upretými do zeme, vzápätí už lietali ako divé, naháňali sa, vyvreskovali.

Smädné zobáky kačíc gagotali, v kriku sa predbiehali so sliep- kami. Dokopy boli hlučnejšie od toho, čo prichádzalo z rušnej ulice.

V kúte dvora, kúsok od latríny strčenej do rozheganej drevenej búdky, kvíkalo prasa. Veľké, zahnuté vlastnými výkalmi, obsy- pané muchami a ovadmi sa prihovárало gazdinej, vysvetľovalo svoje veci, rečnilo o starostiach, ktoré ho postihli. Veľa suchého chleba, málo vody a šlichty spôsobovali, že prasa zápasilo s trá- viacimi problémami.

Gazdiná Ana položila vedľa seba kyticu výrazne voňajúceho tymianu, jeho aróma sa rozložila po dvore ako vôňa drahého parfumu. Žena vstala, nízkymi dverami vošla do tmavej kuchyne, odo dverí komory schytila vedro s pomyjami a vybehla k nespo- kojnému prasaťu. Cez drôtený plôtik naliala do válova, tróniaceho tesne pri ňom, obsah vedra, pozrela na svinku a ako vždy, aj teraz s ňou prehodila slovko, dve: Na, mašuro. Poď sa nažrať. Aby ti lep- šie trávil! Aby si neochorelo na zápchu, povedala veľmi dôverne

a počkala, kým sa prasa vyberie k svojej potrave. Ňufák strčilo do zostatkov jedla z troch dní, hlava sa dotýkala plotu, uši preliezali veľkými okami, z ktorých bol plot upletený. Žena vopchala ruku dnu, poškriabala prasa medzi ušami. To len slastne zakrochkalo a pažravo sa venovalo pridelu jedla. Chlípalo, prskalo, napchávalo sa bez kúska slušnosti. Vo válove kraľovala kapustová polievka zo včerajška. Veľké, masťné, od papriky červené oká zízali prasaťu rovno do malých očiek. Ana, keďže vedela, že prasaťu korenia škodia, radšej varila jedlá takmer bez chuti. Pre muža Jana i pre seba.

Sa to nedá žrať, vrieskal zase chlap a aby sa so ženou nepohádal na nože, zoradil k bráne všetky štyri kozy a kravu. Vypadnú spolu na pašu. Z domu vychádzali každé ráno, keď slnko konečne vypochovalo na oblohu. No a potom ešte popoludní. Okolo cintorína vybehli do Višňovských sadu, nuž a Jano sa hneď pod prvou jabloňou zvalil do trávy. Dobytok nechal napospas osudu. Mal však šťastie. Ešte nikdy mu nezmizol ani jediný kus.

Kozy tento kút mesta milovali, krava sa tvárila ľahostajne. Celkom pod Lachovcom, horou nízkou ani vysokou, sa tráve darilo... ojojóó! Ešte v nej sem-tam kvočalo nejaké spadnuté jablko, zrelé či kyslé, podľa ročného obdobia.

Štvornohým krásaviciam cingotali na krkoch zvončeky a Jano mohol byť celkom spokojný. Nestrácali sa. Veď... prečo aj! Mali radi gazdu, gazdinú, mali radi svoj dvor.

Ana zostala zase sama. Bez Jana. Nebolo to inak ani jediné popoludnie. Teda... ak len vonku neprašťal mráz.

Načrela do vedra s čerstvou vodou hrnčekom, naplnila ho a hltavo pila... Zostatok vyliala nazad a vyšla na dvor. Hydine zbehla zobrať vodu do potoka, a to veru už po tretí raz. Stačilo, ak

si v nádobách slnko poobzeralo svoju tvár, a zo slepačích hrncov sa div že neparilo.

Keď bol dvor konečne na poriadku, zvesila z klinca, zabitého v komore na hrade, bielu plachtu utkanú z hrubého súkna a vybrala sa do poľa.

Bol máj a v máji sú byliny najmocnejšie.

2

Zvony určite zvonili na čísi pohreb, inak by tak dlho netrepotali srdcami o kus železa!

Niektu umrel, hundrala si a očami zaborenými do zeme hľadala jahodový list, mätu, skorocel a... konvalinku. Čierna šatka jej sklzla do tváre, lajblík, oblečený na blúzke, hrial ako čertovo kopyto. Ešte na ňom fialový štrikovaný sveter... Utrela si mokré čelo a odrazu sa jej zazdalo, že trávou sa mihla vretenica.

Som nešikovná! Ušla mi! vravela si a snažila sa vyslať k jedovatici nejakých zopár signálov. Mala rada hadí jed, dokázala sa zbaviť tej jeho časti, ktorá mohla ohroziť ľudský život. No zostatok liečil. Zaháňal bolesť z reumy, zhrubnuté, vykrivené kĺby na prstoch zbavil trápenia... Ak sa jej raz za leto podarilo dostať medicínu od vretenice, častejšie ani nepotrebovala. Zase na celý rok zbavila všetkých bolestí kĺbov.

Čupla si a jemne zasyčala. Raz, dva razy... Potom na chvíľu stíchla a opäť. Boľavou rukou sa opierala o zem, potichu čakala.

Prišla.

Priplazila sa. Vysoké steblá tráv sa rozčerili a had sa blížil

k Ane. Chrbát pomalovaný cikcaky... Zmija. Žena opatrne nastavila ruku, vykrivené prsty sa hadovi ponúkali samy.

Cvakla. Cvakla a zmizla vo vysokej tráve.

Zdalo sa, že ešte raz otočila podlhovastú hlávku, bystrými očami pozrela na Anu a... zmije nebolo. Žena si sadla do trávy, zopár nezrozumiteľnými slovami odohnala od seba ďalšiu háved a pozerala na dve krvavé bodky, dve stopy po jedovatých zuboch. Pozerala na prst, v ktorom už prúdil hadí jed. Nepotrebovala lekára. Poriadne sa zahľadela do trávy vôkol seba a našla ich. Lístočky skorocelu a rozchodníka. Nahrubo nimi omotala prst a čakala.

O malú chvíľu sa Ane zamotala hlava. Privrela obe oči, položila sa do vysokej trávy, takmer nedýchala. Žalúdok sa búril, srdce búchalo... Vedela, že zvládne. Musí zvládnuť. Vždy sa cítila rovnako a vždy sa z toho aj dostala. Necítila strach, paniku! Mala pocit, akoby do seba naládovala niekoľko tabliet silného lieku.

O necelú hodinu sa telo začalo upokojovať. Ana si sadla, z batôžka vytiahla sklenú fľašku so žihľavovým čajom, napila sa a konečne si vydýchla. Zobrala chorú, opuchnutú dľaň, celú ju poprezerala a spokojne vrátila do lona.

Dobre. A na rok mám pokoj, usmiala sa popod fúz a ak vravím popod fúz, tak veruže popod fúz. Ane spod nosa rašili čierne chlpy a niektoré dosahovali až na pery. Mnohí v meste ju aj volali, že fúzatá čarodejnica.

Iní, najmä susedia, iba čarodejnica.

Pomaly vstala, dávala pozor, aby sa jej znovu neroztočila hlava, aby nespadla, nedolámala si ruky, nohy... Schytila batoh a pobrala sa ďalej, do polí, na lúky. Práve dnes potrebovala nazbierať za plnú nošu liečivých bylín. Práve dnes, tesne pred pol nocou, sa chystala vyháňať z domu aj dvora nečisté, zlé sily.

3.

Vyškriabala sa až takmer hore, pod Čiernu skalú tróniacu na Molitorovci ako odkaz minulých čias. Pastier Ondriš od Kováčech pri pohľade na Anu prekrížoval seba, kravu, pes, utrápený pes v hustom čiernom kožuchu plnom blých, sa priplazil so stiahnutým chvostom k Janovým nohám. Kvíľil ticho, vrčať však guráž nemal.

Čarodejníca kráčala a nepozrela na nikoho z nich. Vedela, že ľudia sa boja jej uhrančivých očí, nuž keď nechcela ublížiť, pozerala radšej inam. Kráčala drobnými krokmi, v hlave nad očami cítila pichľavú bolesť. Srdce tĺklo mocnejšie, rýchlejšie... Rozhodla sa radšej ešte chvíľu posediť v tráve a prečkať nevoľnosť tela, jeho boj s jedom.

Lebo je slnko. Inak by mi nebolo nič. Ani toto, ukázala z prstov borovú figu a šomrúc si vyhládla košatú jablňu. Stála kúsok od vysokého, širokého kra drienok. Vyzliekla si sveter, uložila sa do trávy tak, aby mala v tieni celé telo, hlavu položenú na svetri. Potom si pomaly sadla a nakoniec svoju chatrnú telesnú schránku konečne uložila. Tvárou obrátenou k oblohe pozerala na letiace oblaky, videla v nich odkazy pre ľudí.

Necítila sa dobre. Ženu oblieval studený pot, ruky aj nohy slabli, chveli sa...

Nespokojná si sadla, vybrala z batoha kúsok suchého chleba, čo v ňom zostali z minula, a vkladala ich do takmer bezzubých úst. Kým aspoň jeden z nich prehltla, váľal sa v slinách obtierajúc sa o staré đasná a jazyk tak dlho, kým načisto nezmäkol.

Znovu sa napila, zopla ruky a Bohu odriekavala vlastnú modlitbu. Pohybujúc úzkymi perami, ticho, nejasne.

Keď skončila, hlavu zložila do dlaní a sedela ticho, sedela dlho.

Konečne sa pozbierala, vstala. Slnko už nemalo záujem pozerieť na kus zeme, kde žila Ana. Posunulo sa ďalej, za Lachovec, a bylinkárke zostala na úlovok liečivých rastlín tak hodina-dve. Zhlboka sa nadýchla, naposledy pozrela na oblohu a prežehnala sa, akoby sa ani nič neudialo. Sveter hodila do batoha a s očami upretými do trávy sa pobrala po svojej robote.

Čoskoro vykráčala až hore na lúku, ktorú tak dôverne poznala. Myší chvost s takmer spálenými lístočkami bol mocnejší, rástol predsa pod samotným slnkom. Nijaké kríky, nijaké tiene... Tieni sú posteľe čertove, vravievala svojmu Janovi, keď stenal, že ho bolí od rozpáleného slnka hlava a ona mu natierala čelo tinktúrou z mäty.

Nakmásla veľkú kyticu, strčila ju do batoha. Myší chvost potrebovala na Janov žalúdok. Najedol sa slaniny, zapil vodou z potoka a potom sa skrúcal v kuchyni ako pred umretím. Pomohol jedine myší chvost. Poriadne vymáčaný v horúcej vode a celkom horký. Bez cukru. Chvostom však robila aj iné veci. Ním a ľuľkovcom vykúrila z domu a dvora a z maštale všetky temné sily. A bolo ich často veru požehnané. Navláčili ich ľudia prechádzajúci cestou okolo Aninho domu, ale i neprajníci.

Narovnala chrbát a skúmala, kde by našla ľuľkovec. Jedovatú rastlinu, s ktorou vedela narábať rovnako dobre ako s hadím jedom.

Vytrčal zo zeme popri úzkom prašnom chodníku do lesa. Nakláňal sa zo strany na stranu a Anu lákal doplniť batoh vysokými, mocnými stonkami.

Mala radosť. Hoci noša ukrývala iba dva druhy bylín, patrili medzi najlepšie vymetačky satanových posolstiev.

S úlovkom bola spokojná. Vyhodila batoh na chrbát a pobrala sa domov. Pomaly, opatrnými krokmi schádzala z kopca a chcela sa čo najskôr dostať do Potôčkov, na úzku cestičku vinúcu sa pomedzi stromy durandzí. Voľakedy patrili Pechovcom. Voda, zurčiaci v malom potôčku ovlažovala jej ruky, nohy, tvár, také rozpálené od všetkého, čo ju na lúkach postretlo. A to veru zakaždým, keď zašla do tohto kúta, plného zdravia a sily, hýbať zlom.

Osviežená, vyradovaná sa konečne dostala ďalej, na starú prašnú cestu vedúcu popri mladých orechoch, do mesta, rovno k domcu.

Stmievalo sa. Od Váhu prilietali komáre, snažili sa zo slanej tváre ženy nasýtiť. Pichali, bodali... Zamrmlala, zdravou rukou urobila jediný pohyb a vyľakané komáre leteli až voľakam za kopec.

4.

Konečne sa domotala domov.

Z tela unikala sila, napokon... predsa len. Hadí jed nie je nijaká maličkosť. Vošla do kuchyne, rýchlo zakúrila v šporáku a postavila variť vodu. Len tak, na jednu-dve šálky čaju. Keby prišiel Jano... nech neuschne smädom.

Usmiala sa. Jano sa s kozami vracal z paše takmer vždy celkom za tmy a okrem hladu mal plné telo kliešťov. Prisatých na starej zvráskavenej koži ako na najväčšej добрote. Vytrhávala ich z neho aj hodinu, rany potierala tinktúrou z komanice a nechtíka.

Keby si dal povedať, nesadol by na neho jediný, frflala a nechápala, prečo sa Jano nechce vždy pred odchodom na pašu napiť čaju z fenikla a mäty piepornej!

Bojím sa, vravieval a pozeral Ane priamo do očí! Už sa ťa aj ja bojím!

A prečo? Čo kúšem? nerozumela.

Nekúšeš zubami, lebo ani žiadne poriadne nemáš. Kúšeš ale, čím chceš. Aj čajom, usmial sa neisto a vedel, že do Aniných očí dlho pozeráť nemôže. Zakrútilo by mu hlavou, zodvihlo žalúdok.

Čajom? A to už ako... pozerala na muža.

Nuž... ako. Ako to vedia iba čarodejnice! dostal zo seba pravdu, ktorú si povrávali všetci susedia.

Čarodejnica? A to mám byť ja? Tou čarodejnicou? A čo si už, Jano môj, celkom rozum potratil? zľakla sa.

Šak ty! Všetci to vravia! Všetci, čo ťa poznajú!

Prečo? Veď sa ani s nikým nerozprávam ani nestretávam... Len si tu na tomto malom dvore žijem a dýcham... skúšala vyviest muža z mýlky.

Možno preto, povedal a vyšiel na dvor podojiť kozy.

Preľakla sa, že Jano sa pridal na stranu ohováračov. Avšak... prehltna. Mal síce silné telo, no slabú dušu. Veď ani sa nedokázal zbaviť bolesti, strachu, smútku... Ešte tak drevo narúbať a pokosiť a ostrihať stromky. No inak nič.

Voda v oplieskanom hrnci s usadeným kameňom na dne začala bublať, syčať. Zobrala šálku, nalámala do nej myšiu chvost a zaliala. Kým sa čaj vylúhoval, sadla si na drevenú lavičku plnú polien a oddychovala.

Neveľká kuchyňa s nízkym stropom sa ponorila do tmavého

siva, slnko už bolo za horami, za dolami. Z neba sa spúšťal večer a vošiel do všetkých svetlíc chalupy.

Oprela hlavu o stenu, privrela oči... Ticho v jej duši bolo hlasnejšie ako hluk v meste.

Takmer zaspala.

Precitla na vrzgot bránky. Kozy mékali, Jano so sebou prinášal všelijaké zvuky, rachot unavenej zvery. Rohaté stvory plné života a mlieka sa veselili.

Ana vstala, sŕkla si z chladnúceho čaju a vyšla pred dvere.

To si ty, Jano? opýtala sa celkom nadarmo.

Ja, Ana. Ja. A čo si varila? kričal. Hoci chlapa nevidela, presne vedela, že stojí pri maštaliach a vháňa dnu štyri bicušky, štyri kozy a jednu kravku.

Vošla do chalupy, zašla do chladnej pivnice a vyniesla odtiaľ kyslú zemiakovú polievku zo včerajška. Položila ju na šporhelt a vrátila sa nazad. V hrnci čakal na Jana ešte perkelt zo zajaca. Halušky nerobila. Nikdy. Halušky nahrádzala chlebom od Pobežalov.

Jedlo ohriala, a kým sa Jano na dvore umyl dažďovou vodou, z tanierov sa takmer vyparilo teplo.

5.

Pozerala na chlapa a popíjala čaj. Jano, vysoký muž s hustým obočím nad hlbokými čiernymi očami, sa hrbil nad tanierom plným polievky. Plávali v nej kusy kôpru. Ana ho nikdy poriadne neposekala. Mala rada celé byle. Obrastené voňavými vejárikmi vône, chuti...

Už som ako tá koza! Dávaš mi do polievok kytice, smial sa a videla, že mu to nijako neprekáža. Naberal si plné lyžice, vkladal do úst, pôžitkársky chlípал..

A druhé? pýtal sa s plnými ústami, rovnako ako každý večer.

Zajac. Perkelt zo zajaca.

S chlebom?

S chlebom.

Perkelt sa s chlebom nejedáva. A kedy urobíš halušky? frflal.

Nikdy. Halušky nevarím. Múka ako v chlebe a veľa roboty. Chlieb iba odkrojím a zješ ho rovnako rýchlo ako halušky, odvetila, vstala, upravila si fertuchu a zobrala spred chlapa prázdny tanier. Veľkú žufaňu ponorila do perkeltu, nabrala stehno a kus prs, vyliala do taniera a podala Janovi. Ešte kus chleba a zase si sadla. Rada pozerala, ako je, ako prežúva... Hoci varila obyčajné jedlá, Jano sa tváril ako v Interhoteli. Vychutnával každú lyžicu čohokoľvek, mľaskal, utieral si dlaňou ústa. Akoby mal jedlo ktovieako ochutené! Už na nekorenené celkom privykol. Postačili mu voňavé byliny. Napokon... tiež dávali jedlu nejakú chuť!

A chleba si zjedol? A mlieko vypil? vyzvedala, lebo niekedy, keď je slnko horúcejšie od pahreby, sa Jano zabaleného jedla pri paši ani nedotkne. Prinesie oba masťou zlepené krajce domov a prasa má večer hody.

Zjedol! Som akosi vyhladol. Zjedol som všetko. A ešte by som bol aj viac, potešil ženu a vrhol sa na mäso v smotane z kozieho mlieka.

Tebe kozie mlieko nesrdí? opýtal sa odrazu a Ana nevedela odpovedať.

Nuž... nesrdí! A tebe?

Niekedy smrdí. Keď je veľmi teplo. Ale nevádi, vypijem. Potom

chodím hore k prameňu sa napiť vody, aby som kozacinu splá-
chol, zdôveril sa vlastnej žene.

Už nepovedala ani slovo. Z drevenej hrady nad sporákom zve-
sila suchú kyticu materinej dúšky, pridala myší chvost, ľuľkovec,
zobrala zápalky a vyšla na dvor. Hneď medzi dverami náruč bylín
zapálila a dym sa valil najmä z tých čerstvých. Dnešných. Prechá-
dzala z jedného kúta dvora do druhého, a keď vydymila všetky
štyri a ešte aj maštale, všimla si, ako spoza plotu zízajú susedia.

Nech sa pochrú, vrela si a s necelou polovicou zhorenej
dymiacej kytice vošla do domu.

Nerob to tu teraz, jedovato zakričal na Anu Jano. Čertov si
vyháňaj, keď som s dobytkom na paši! odsunul prázdny tanier,
vstal a podbral sa spať. Anna vyšla na dvor, vložila zopár zhasínaj-
úcich zelín do vedra a nechala dotlieť.

Jano sa pobral spať medzi kozy. Spával tam odmlada. Spolu
s Anou prebýval v posteli vari len prvý rok spolužitia. Deti robíť
veľmi nemohol... Ana sa necítila byť manželkou, veď ňou ani
nebola, takže nemala voči mužovi nijaké povinnosti.

Sedela na prahu dvorca a pozerala za chlapom. O chvíľu sa
potichu prikradla k malému maštaľnému okienku opradenému
pavúčimi sieťami, odhrnula ich, potrhala a pozerala dnu, na Jana.
Prehnutý dopredu sa zozadu túlil k jeden z kôz, pravou rukou
jej hladil vemená, druhou spustil po tenkých nohách hrubé gate
a Ana už po stý raz videla, ako ju veľmi a naruživo ľúbil.

Maštalou sa nieslo vzdychanie, funenie, sem-tam zamečala
koza. Milovaná i prizerajúca sa. Jano, s vyvrátenou hlavou do
stropu, sa natriasal a natriasal... Viac ako na voze prechádzajúcom
hrboľatou cestou.

Odlepila sa od okna, fľochla pohľadom na veľkého čierneho

pavúka, pripraveného opraviť, čo Ana pokazila, ruky utrela do čiernej furtuchy a pobrala sa skontrolovať zhorenú kyticu bylín. Ohňa sa bála viac ako nakotených potkanov.

Vo vedre si vodou vyšpliechala tvár, ruky až hore, po plecia, mokrá vošla dnu, stiahla zo seba pozostatky kroja, natiahla sa do flanelovej košele po členky a zaľahla do postele plnej duchien z peria sliepok a kohútov.

Keď zaspávala, ruka s hadím jedom pobolievala.

DRUHÁ KAPITOLA

Jano sa narodil v horách, v chalupe celkom na spadnutie. Po celý život mal práce požehnané, nuž sa ani nikto nečudoval, že škola ho nielenže nelákala. Vôbec na ňu nemal čas. Od malého chlapca nahrádzal v domci otca, a keď mal voľačo cez päť rokov, začal tvrdo pracovať. Zbieral drevo, dojil kravu, kozy, krmil zajace... Ešte predtým však musel na cudzom nakosiť ďatelinu, nabrať púpavy. Malým, nie dobre nabrúseným kosáčikom sa snažil čo najrýchlejšie, čo najviac. Šikovne ju napchal do noše, kôš zavesil na plecía oboch rúk a pobral sa z paseky domov. Niekedy ešte za svetla, častejšie však takmer potme. Bosý, navyknutý tu na bodliak, tam na kamienok, drobčil domov, celkom popamäti. Podošve malých nôh mal tvrdé ako nové podrážky na topánkach.

Mama umrela a Jano zostal sám. Mal skoro osemnásť.

Nepáčilo sa mu v lese, nepáčilo sa mu v chalupe, o ktorú sa nemohol oprieť ani jemný vietor. Rozsypala by sa. Hlinené tehly by popadali, ako keď kopneš do mraveniska, a šindľová strecha by už nemala na čom držať. A čo ešte, keď sa z lesov dovalila búrka! Trieskalo, búchalo... Celkom bez sily sa triasol strachom v posteli.

Mládenec teda pojedol hydinu, zobral kozy a kravku a dal sa na púť smerom k najbližšiemu mestu. Kráčal dedinkami, poľnými cestami, až sa konečne rozhodol usadiť na kúsku poľa v opustenej chalupe podobnej tej rodnej. Len trochu zachovalejšej a v meste, medzi ľuďmi.

Dobytok nahnal do nevelkej maštale, našiel tam dokonca aj dáku starú slamu. V dome narýchlo porobil, čo sa dalo, a prvú noc po trojdňovej púti spal konečne vo svojom.

Komu hospodárstvo patrí, ani len netušil. Nenašiel v ňom živej duše, izby ako po dlhoročnej prázdnote... Chlievy boli však celkom k svetu. Nuž to celé obsadil a snažil sa poopravovať, ako najlepšie vedel.

O pár dní mu noví susedia povedali, že majiteľ umrel a neza-
nechal po sebe ani deti, ani súrodencov, ani nikoho. Dom s dvo-
rom zostal opustený.

Janovi najviac záležalo na kozách a krave. Vedel, že sliepky a zajace zoženie, zvieratá, ktoré s ním prekráčali kus cesty z rod-
ného domu až sem, mal naozaj rád. Maštal zariadil až takmer
prepychovo. Na okolitých lúkach nakosil trávu, vysušil ju na
horúcom slnku, kúsok od domu sa na poli krčili stohy slamy.
Niekoľko z nich priniesol do maštale a bol spokojný, že pre nemé
tvory našiel parádny domov.

Mladý muž nevedel čítať, nevedel písať... Trochu mu bolo
aj otupno a po večeroch si spomenul na dievčinu čiernych očí,
dlhých vrkočov... Pásavala neďaleko od nich kravu a celé dni zbier-
ala liečivé byliny.

Na pár dní opatril statok a vybral sa do rodných končín ju
pohľadať.

Ožením sa a hotovo. Nebudem ja viac sám variť a izbice upra-
tovať! rozhodol. A ktovie, či mal také šťastie, či to bol sám osud,
no vrkočatú našiel hneď ako vošiel na kabanice, najbližšie k mies-
tu, kde sa narodil.

Si ťa zoberem za ženu, povedal bez okolkov a dodal: Choď sa
domov pobaliť. Ideme do mesta. Tam ja teraz bývam.

Dievča sa bez slova otočilo a rozbehlo sa domov: A volám sa Ana! zakričala veselo.

Jano si sadol vedľa cesty, čakal, kedy sa vráti. Keď zbadal úzkou cestičkou kráčať bytôstku s veľkým nákladom na chrbte, postavil sa a šiel Ane oproti. Dievčatu, ktoré si vybral na spoločný život, chcel pomôcť. Schmatol jej z ruky drevenú truhlicu a vyhodil na chlapské plece.

Podme, dievča! zavelil.

Drobná, tenká, nestačila za jeho dlhými krokmi a drobčila kus od muža, ktorý ju ťahal do celkom cudzieho mesta, ako kozla za starým capom.

Keď po dlhých hodinách dorazili do svojho, Jano pozrel na dievčinu a povedal: Ja som nejaký Jano. A tu budeme bývať spolu.

Ako čo? Ako manželia? Kedy bude svadba, há? Lebo ja bez svadby nebudem s nijakým chlapom, osopila sa na muža a ten zostal celý prekvapený.

Akože svadba? Veď už spolu sme! Od dnešnej noci budeš mojou ženou! Čoby sme my potrebovali svadbu! Veď ani na to nemám! odpovedal tak, ako najlepšie vedel.

Unavení si ľahli do starej vŕzgavej postele, skôr než vybalili Anine veci, a Jano mal po prvý raz v živote pri sebe ženu.

Válal sa po jej mladom tele, chichotal sa, a keď rozkázal Ane nadobro sa vyzliecť, vystrašila sa k smrti.